

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет психології
Кафедра соціальної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

заступник декана з
навчально-методичної роботи

Алла МОСКАЛЕНКО
« 31 » березня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ
для студентів

галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»
напрямок підготовки 014 «Середня освіта»
освітній рівень перший (бакалаврський)
освітня програма Середня освіта (Історія)
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2022/2023</u>
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: *Романова Юлія Владиславівна*, канд.психол.н, доцент кафедри соціальної психології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Романова Юлія Владиславівна, канд.психол.н, доцент кафедри соціальної психології

Затверджено

Зав. кафедри соціальної психології

 (Алла КОВАЛЕНКО)

Протокол № 1 від «29» 08 2022р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії (Іванна АНАНОВА)

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «31» 08 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії (Наталія ТЕРЕС)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів цілісного систематизованого знання про основи психології; особливості протікання базових та пізнавальних психічних процесів, а також їх розвиток в онтогенезі; психологічні теорії темпераменту, характеру та здібностей людини; основні психологічні підходи до вивчення особистості; основи соціальної психології, соціально-психологічні закономірності спілкування

2. Вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1.Знати сутність та структуру структуру психологічної науки; особливості протікання базових та пізнавальних психічних процесів, а також їх розвиток в онтогенезі; структуру особистості, основні психологічні підходи до вивчення особистості; закономірності спілкування, засоби психологічного впливу в процесі взаємодії

2.Вміти використовувати знання з психології у своїй подальшій професійній діяльності; використовувати найпростіші методи психологічного дослідження при вивченні різних інтерперсональних взаємодій та соціальних явищ в цілому; визначати особливості протікання різних психічних процесів; пояснити складові елементи структури особистості та ролі несвідомого, свідомого й надсвідомого в психічній діяльності людини.

3.Володіти навичками роботи з психологічними теоріями; застосування методу опитування; психологічного аналізу ситуації взаємодії «особистість-особистість» та «особистість-суспільство».

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Психологія» належить до переліку обов'язкових дисциплін ОП та викладається у I семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна передбачає розгляд особливостей визначення предмету, завдань, методів психології; проблем психіки та свідомості; структури та розвитку особистості, її когнітивної та афективної сфери. Значна увага приділяється питанням проявам поведінкової активності особистості в освітньому середовищі, психологічній готовності взаємодії з учнями та їхніми батьками.

4. Завдання (навчальні цілі) – сприяти оволодінню студентами знаннями про особливості функціонування психіки людини, сутність та види психічних процесів; розуміти приховані психологічні механізми поведінки особистості у міжособистому спілкуванні; використовувати теоретичні знання у вирішенні соціальних та психологічних проблем особистості в умовах навчання; володіти елементарними методами психодіагностики та вміти надавати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

Назва компетентності	Код компетентності
<i>Загальні компетентності</i>	
Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)	ЗК4
Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.	ЗК11
<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>	
Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання, позитивної самооцінки, я-ідентичності)	ФК4
Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів	ФК6

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати і розуміти:			
1.1	основні категорії та поняття загальної і соціальної психології	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Виконання навчальних завдань, творчих завдань</i>	5
1.2.	основні методи психологічного дослідження	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Виконання навчальних завдань, творчих завдань</i>	10
1.3.	психологічну структуру особистості	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Виконання навчальних завдань, творчих завдань</i>	10
1.4.	закономірності спілкування	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Виконання навчальних завдань, творчих завдань</i>	5
	Вміти:			
2.1.	Ідентифікувати основні психічні процеси особистості та її способи комунікації з оточенням	<i>Лекції, семінари, самостійна робота</i>	<i>Виконання творчих завдань</i>	5
2.2.	Адекватно аналізувати соціально-психологічні явища	<i>Лекції, семінари, самостійна робота</i>	<i>Виконання творчих завдань</i>	10
2.3.	Розробляти і впроваджувати методологію соціально-психологічного дослідження	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Виконання навчальних завдань</i>	20
	Комунікація:			
3.1.	Презентувати результати інтелектуальної праці та здійсненої самостійної роботи у вигляді презентацій і кейсів	<i>Лекції, семінари, самостійна робота</i>	<i>Виконання навчальних завдань, творчих завдань, , складання проміжних форм контролю (модульних контрольних робіт)</i>	20
3.2.	Здатність брати участь у виконанні спільних завдань та проектів	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Усна доповідь, презентація досліджень</i>	20
	Автономність та відповідальність:			
4.1.	Брати на себе відповідальність за достовірність проведених досліджень та приймати креативні рішення в проблемних ситуаціях.	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Усна доповідь, дискусії</i>	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни / Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1
ПРН 2. Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію і враховувати їх при плануванні і здійсненні освітнього процесу.		+		+	+	+			+	
ПРН 4. Знати та розуміти особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовувати диференціацію навчання, організовувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.	+		+						+	+
ПРН 12. Вміти проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.				+	+	+	+	+		+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.5), що складає 25 % від загальної оцінки за семестр та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1 – 2.3; комунікація 3.1 – 3.2; автономія 4.1), що складає 75 % загальної оцінки за семестр.

– семестрове оцінювання (MAX – 60 балів / MIN – 36 балів):

1. Виконання навчальних завдань (1.1; 1.2; 1.4; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1-4.1) – 30 балів / 16 балів;
2. Модульна контрольна робота (1.1; 1.2; 1.4; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1-4.1) – 20 балів / 10 балів;
3. Самостійна робота (1.1; 1.2; 1.4; 2.1; 2.2; 2,3; 3.1-4.1) – 10 балів / 8 балів;

Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту. Максимальна кількість балів, які можуть бути отримані студентом, 40 балів по 100 бальній шкалі. Форма проведення – письмова. Види завдань – відкриті питання, творчі завдання; при цьому відповідь на відкрите питання 1 оцінюється у 35 %; відповідь на відкрите питання 2 – у 35%, творче завдання – у 30 % від сукупної оцінки. Мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним, не може бути меншим за 24 бали.

Підсумкова оцінка з дисципліни студенту виставляється за результатами роботи протягом семестру як сума балів, отриманих впродовж навчального семестру, включаючи бали, отримані за письмовий іспит.

8.2 Організація оцінювання:

Оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт.

Протягом усього семестру оцінюються виконання навчальних завдань (робота студентів на семінарських заняттях); самостійна робота; протягом курсу виконується модульна контрольна

робота. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 60.

Критерії оцінювання:

1. Виконання навчальних завдань (усна відповідь, доповнення, дискусії) з розрахунку на одне заняття: 5 - у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, 4 – у достатньому обсязі, вільно його викладає, може не вистачати аргументації, 3 – загалом володіє, але не демонструє глибини знань, не спирається на навчальну літературу, матеріали, 2-1 – демонструє рівень знань-знайомств. Доповнення/дискусія: 2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми, демонструє здатність до критичного аналізу та високий ступінь самостійності у судженнях 1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію. Максимальна кількість балів протягом семестру дорівнює 30, мінімальна -16.

2. Самостійна робота: 10 балів – здобувач демонструє здатність до критичного аналізу та вирішення комплексних проблем, пов'язаних з дослідженнями у галузі психологічної діяльності; здобувач у повному обсязі володіє теоретичним/практичним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, демонструє самостійність, інноваційність, використовує спеціалізовану сучасну літературу; 8 балів – здобувач у достатньому обсязі володіє теоретичним/практичним матеріалом, але не виявляє зв'язки між теоретичним знанням та його застосуванням на практиці. Робота є самостійною, але містить неточності. Самостійна робота студента полягає в систематичному опрацюванні першоджерел. Засвоєний матеріал підлягає перевірці на кожному семінарському занятті у формі усного опитування.

4. Модульна контрольна робота складається з двох частин: тестове завдання та творче питання. Тестове завдання містить в собі 15 тверджень, кожне з яких має чотири варіанти відповіді один з яких є правильним. Максимальний бал тестового завдання – 15. Творче питання оцінюється у 5 балів (максимально) і передбачає розширене обґрунтування власної думки щодо поставленого питання на основі отриманих знань та навичок протягом семестрової роботи.

Студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше 36 балів.

Семестрове оцінювання таких видів робіт, як: усна відповідь, доповнення, дискусії, модульна робота здійснюються під час занять, які відбуваються за розкладом.

** У випадку виникнення додаткових питань та складних ситуацій під час навчального процесу, їх вирішення здійснюється з посиланням на засади Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.*

Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінар. заняття	Самостійна робота
<i>Змістовний модуль 1. Психологія як наука.</i>				
1	Природа психіки та предмет психологічної науки	2	2	4
2	Розвиток психіки та свідомості	2	2	4
3	Методи психології	2	2	4
<i>Змістовний модуль 2. Психічні процеси Когнітивна та афективна сфери особистості.</i>				
4	Відчуття та сприймання	2	2	4
6	Увага та пам'ять	2	2	2
7	Мислення, інтелект, уява	2	2	4
8	Емоції, почуття, воля	2	2	2
9	Психічні стани особистості	2	2	3
<i>Змістовний модуль 3. Психологія особистості.</i>				
10	Особистість: загальна психологічна характеристика, склад та структура	2	2	2
11	Темперамент та характер	2	2	4
12	Основні теорії особистості	2	2	2
<i>Змістовний модуль 4. Основи соціальної психології.</i>				
13	Проблема спілкування в соціальній психології	2	2	4
14	Психологічні способи впливу в процесі спілкування	2	2	3
15	Проблема групи в соціальній психології.	2	2	2
	Модуль			2
	ВСЬОГО	30	30	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

лекцій – 30 год.

семінарів – 30 год.

самостійної роботи – 60 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Загальна психологія: Підручник. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська та ін..Київ: Либідь, 2005. 464 с.
2. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. Навчальний посібник. / П.А. М'ясоїд. Київ, "Вища школа",2014. 276 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. К.:Академвидав, 2005. 448с.
4. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О.В.Киричука, В.А.Роменця. 4-е вид., Стереотип. Київ: Либідь, 1999. 632 с.
5. Практична психологія. Методи вивчення особистості / С.І.Болтівець, Н.А.Бастун, .В.Васьківська та ін. Вип. I, Суми: «Мрія»,2012.
6. Психологія: Підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. 6 -те вид., стереотип. К.: Либідь, 2008. 560 с.
7. David Myers "Social Psychology", 7th ed., 2002

Додаткова:

8. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas: Довідник: переклад з німецької. / Г. Бенеш. Київ.: Знання-Прес, 2007. 510 с.
9. Головаха Є. І., Паніна Н. В. Психологія людського взаєморозуміння. – 2-е вид., зі змінами та доп. – Київ : Ін-т соціології НАН України, 2014. 223 с.
10. Загальна психологія. / За заг. ред. С. Д. Максименка. Підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2004. 704 с.
11. Роменець В.А. Історія психології ХІХ-початку ХХ століття. Навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1995. 614 с.
12. Чинники розвитку толерантності особистості на різних етапах соціалізації : колективна монографія / [авт. кол. : Мілютіна К. Л., Власова О. І., Рябчич Я. Є. та ін.] / за ред. проф. Власової О. І. – Київ : Яроченко Я. В., 2022. 359 с. : рис., таблиці / Online-видання (<https://psy.knu.ua/study/e-materials#792-796-monografii>)
13. Шамлян К. М. Вольова організація особистості: досвід теоретичного та емпіричного дослідження: монографія. Львів: РВВ НЛТУ України, 2016. 104 с.
14. Chaldini R. Influence, New and Expanded: The Psychology of Persuasion. Harper Business; Revised edition 2006, 336p.
15. Kahneman D. Thinking, fast and slow. Farrar, Straus and Giroux, New York, 2013
16. Feldman Barret L. How Emotions Are Made. The Secret Life of the Brain. Boston: Houghton Mifflin Harcourt. 2017. 448 p.
17. <http://psylib.org.ua/books/>
18. http://psychologis.com.ua/nauchnaya_psihologiyazpt_nauchnyy_podhod_v_psihologii.htm
19. <https://www.psychologytoday.com/intl>
20. <https://counsellingresource.com/therapy/mental-health-news/psychology-today/>

Завдання для підготовки до семінарів, аналітичні та творчі завдання можна отримати через електронну пошту викладача jurom2004@gmail.com